

ЮРІЙ КОРНЕВ, ГОЛОВНИЙ АГРОНОМ ТОВ «ТРАЙДЕНТ КЕПІТАЛ»

У господарстві «Трайидент Кепітал», землі якого розташовані на межі Кіровоградської та Черкаської областей, оперативно зреагували на кризові погодні умови останніх сезонів. На виклики природи тут відповіли запровадженням нової технології, яка дала змогу економити на обробі, отримувати гарантований якісний урожай і водночас дбати про здоров'я ґрунтів. Чому перевага була надана саме технології Opti-till і які її особливості, ми дізнавались у головного агронома господарства Юрія Корнева.

Агроном: На вирощуванні яких культур зосереджене ваше господарство і чи вплинули кліматичні негаразди на структуру посівів?

Юрій Корнев: Загалом у нас в обробі 4100 га земель. Але єдиного масиву немає. Логістично поля розташовані досить незручно, розкидані на понад 120 км територією двох областей – Кіровоградської та Черкаської. Крім того, маємо складний рельєф: 35% посівних площ – на крутих схилах. У цілому ґрунти не однорідні, багато глинистих, піщаних. Щоправда, основний масив в Олександрівському районі – це чорноземи.

Цього року ми вирощуємо 1100 га озимої пшениці, 1000 га кукурудзи, 1400 соняшнику. Сою – 500 га – тримаємо швидше як нішеву культуру, завдяки якій «підчищаємо» ваточник сирійський, що останнім часом завдає в нашому регіоні багато клопоту на всіх культурах. На сої з

ним легше боротися і механічно, і гербіцидами, оскільки культура висівається пізно. Озимого ячменю маємо небагато – близько 50 га – на паї. Також вирощували ріпак, але кліматичні проблеми минулого року змусили відмовитися від нього в цьому сезоні.

А.: Які культури для вас найбільш рентабельні в останні роки і яка їх урожайність?

Ю. К.: Тут все залежить від особливостей року, ціни. Звісно, на усіх нас вплинув тяжкий 2020 рік, зокрема, тотальна відсутність вологи. Але, попри все, нам вдалося отримати вищі показники урожайності основних культур порівняно з результатами більшості сусідніх господарств.

Так, минулого року з кукурудзою вийшли на 4 т/га на круг, окремі масиви давали і по 6–6,5 тонн. Для порівняння: у 2019 році середня

ДОСЬЄ

Назва: ТОВ «Трайидент Кепітал»
Місцезнаходження: с. Стара Осота, Олександрівський район Кіровоградської області
Спеціалізація: вирощування пшениці, ячменю, ріпаку, кукурудзи, соняшнику, сої
Площа земель: 4100 гектарів.

урожайність сягала 10,5 т/га – найбільше в районі. Соняшник минулого року дав по 2,9 т/га, а у 2019 – 3,3 на круг. Пшениці отримали 5,6 т/га, у 2019 – 6,4 т/га. Нинішній рік обіцяє приблизно 6,5-7 т/га, хоча й досить сильно її припалювало сонце.

За рентабельністю, вочевидь, зараз перемагає соняшник – він виходить найменш затратним. Втім може статися, що ринок цін знову внесе свої корективи. Наприклад, минулого року навіть кукурудза, незважаючи на низький урожай, вийшла на нормальну рентабельність саме через зростання ціни. Ця культура виявилася найбільш вигідною, а от пшениця пасла задніх. Хоча в цілому минулорічною рентабельністю культур ми були незадоволені. Тому й було поставлено завдання: впроваджувати оптимальні технології.

А.: З метою збереження вологи?

Ю. К.: Так, і для оптимізації затрат. Спочатку ми відмовились від оранки, а далі на окремих культурах взагалі вирішили перейти на сівбу

Сівалка висіває насіння, формуючи розширений рядок шириною 10-12 см, при цьому міжряддя залишається необробленим, забезпечуючи збереження структури ґрунту

без попереднього обробітку ґрунту. Заходимо в поле і за один прохід обробляємо, вносимо добрива та сіємо.

А.: Цього року види на урожай кращі порівняно з минулим?

Ю. К.: В минулому році нас жорстко випробувувала посуха. Аналіз осені 2019 і зими 2020 показав: волога не накопичилася зовсім. Тому часто доводилось вживати радикальних заходів. Наприклад, по кукурудзі ми свідомо пішли на ризик і скоротили норму висіву до 65 тис, щоб у рослин була менша конкуренція за вологу. І не про-

гадали, адже вийшли на кращий показник, ніж у сусідів.

Цей рік, навпаки, був багатим на дощі. Але, окрім необхідної вологи, отримали й певні проблеми. Через несприятливу погоду (12 днів опадів поспіль) ми пропустили одну із 3-х фунгіцидних обробок на пшениці, просто не змогли зайти в поле. І це дало свій результат: з'явилися грибні хвороби. Цікаво, що після виходу з зими борошнистої роси на пшениці не було, вона проявилась вже коли почалось цвітіння.

Цього року, готуючись до вже звичної чергової посухи, ми також відмовились від внесення регуляторів росту на зернових. Втім, як виявилось, дарма. Якщо пшениця ще вистояла після дощів, то ячмінь весь лежав.

Є й інший момент. Візьмемо для прикладу кукурудзу. Постійні дощі та достатня кількість вологи сприяли тому, що коренева система розвивалась переважно лише у верхньому шарі ґрунту, сформувавши всього 3-4 волоски, яких рослинам було достатньо для забезпечення себе вологою. А тепер різкий перехід до високих температур і швидке пересихання верхнього шару можуть призвести до того, що рослини відчуватимуть нестачу вологи, і це в період цвітіння.

Крім того, значні опади викликали ущільнення ґрунту. В підсумку

Осінній та весняний розвиток озимої пшениці, посіяної за технологією Opti-till з міжряддям 32 см

Необроблене міжряддя в посівах озимої пшениці з поживними залишками сої (зліва) та соняшнику (справа)

більша частина вологи сходить у низини, на схилах спостерігається промивання ґрунту до 30 см. Тому вважати цю вологу продуктивною ми не можемо. Хоча в цілому, звісно, ситуація на полях краща, ніж минулого року.

А.: Яким сортам і гібридам ви віддаєте перевагу?

Ю. К.: Пшеницю сіємо зарубіжної та вітчизняної селекції. Є наші сорти, які показали себе дуже добре, навіть за минулорічної кризи виявилися кращими за іноземні, наприклад, Мудрість одеська. Вона і цього року гарно поводиться.

Кукурудзу, соняшник, сою – традиційно сіємо зарубіжні. Вони продуктивніші, й насіння зазвичай більш якісне.

А.: Чому і як давно вирішили зайнятися технологією смугової сівби?

Ю. К.: Розуміючи, що посухи в нашій зоні трапляються дедалі частіше, ми почали міркувати, як врятуватися від кліматичних проблем, а також втрат через складний рельєф. Тоді звернули увагу на технологію Opti-till. Спробували її в минулому році на пшениці, заклали демо і порівняли з нашою традиційною технологією. В підсумку побачили значні переваги, що проявилися у зменшенні витрат на підготовку ґрунту і посівну кампанію в цілому. При цьому врожайність отримали на рівні. Після чого прийняли рішення придбати необхідну для цієї технології сівалку Claydon і засіяти за такою схемою основні площі пшениці та сої.

А.: В чому особливості цієї технології?

Ю. К.: Фактично, Opti-till – це різновид технології Strip-till. Тільки за класичного Strip-till зазвичай проводять дві окремі операції: нарізання смуг, як правило, з осені, а навесні в ці смуги сіють звичайними сівалками. Оскільки тут важливо висіяти зерно в оброблений рядок, сівбу, як правило, виконують за сигналом GPS.

Відмінність технології Opti-till (основою якої є сівалка смугового обробітку ґрунту Claydon) полягає в тому, що операції з обробітку, внесення добрив і сівби відбуваються за один прохід безпосередньо по стерні. Крім того, на відміну від звичного нам Strip-till, який зазвичай використовується для висіву широкорядних культур (кукурудза, соняшник і т. ін.) Opti-till можна застосовувати і для сівби зернових колосових з міжряддям 32 см, що ми і робимо. Тобто сівалка висіває насіння, формуючи розширений рядок на ширину 10-12 см, при цьому ширина необробленого міжряддя становить 20 см.

Загалом можемо відмітити: після двох років застосування не викликає сумнівів, що стрічкова технологія висіву за допомогою сівалки Claydon має великі переваги.

А.: Як відбувається висів?

Ю. К.: Передні розпушувальні долотоподібні лапи є основною ідеєю цього виду сівалок, оскільки, на відміну від No-till, при Opti-till все ж таки проводиться мінімальний локальний обробіток ґрунту. Лапи

аерують ґрунт, усувають ущільнення в рядку, даючи змогу кореневій системі легше проникати в нижні шари ґрунту, та вносять добрива на глибину обробітку. За ними розташовуються стрілчасті висіваючі лапи, які завдяки своїй конструкції розчищають рослинні рештки, проводять локальний обробіток і висівають насіння на тверде насінневе ложе.

Фактично в такий спосіб ми обробляємо лише 30% поля, а не повністю його перериваємо. Відтак поживні рештки в міжрядді залишаються на поверхні й акумулюють вологу. Ґрунт не так пересихає, структура не руйнується, працює біота. Добрива вносяться конкретно на глибину обробітку. Відповідно, корінь буде рости і розвиватися туди, де є живлення, – в глибину, як нам і потрібно.

Взагалі сівалка Claydon вносить добрива в 2 яруси у пропорції 50/50: на глибину обробітку – 12–15 см і на глибину висіву для підтримки рослин на початкових етапах росту.

Результат такої технології ми спостерігаємо вже другий рік поспіль. Коли на наших полях, де застосовувався традиційний висів дисковою сівалкою Horsch, пшениця вже пожовтіла, на площах під Opti-till рослини ще продовжували вегетувати.

Окрім кращого розвитку рослин і подовженої вегетації, ми отримали суттєву економію на підготовці ґрунту. Адже за традиційної технології, окрім сівби на полі, додатково ще проводились рихлення, культивування й дискування.

Сівалка смугового обробітку ґрунту Claydon є основою технології Opti-till і може використовуватись для висіву як зернових, так і технічних культур

До того ж сівалка Claydon дає нам змогу навесні виходити в поле на пів дня раніше. Відмінність у тому, що у неї лапа ріже ґрунт, а у дискової сівалки сошник котиться, і на нього все налипає, витягується зерно.

А.: Яку частку площ засіваєте за такою технологією? Що це за культури?

Ю. К.: Із 1100 га пшениці засіяли 800 га, це близько 80%. Також цього року вперше сіяли нею сою. Загалом планували закрити Claydon усю площу, але весна затягнулася. З 16 днів, коли ми сіяли культуру, здебільшого йшли дощі, тож багато часу простоювали. Тому вирішили підключити також нашу дискову сівалку.

Крім пшениці та сої, цього року почали експериментувати ще і з соняшником, засіяли 180 га для спостереження.

А.: Чи позначається такий спосіб висіву на загальній технології вирощування соняшнику?

Ю. К.: За такої технології насіння соняшнику розташовується дещо хаотично в рядку, адже маємо справу не з сівалкою точного висіву. Втім, ми підбрали оптимальний гібрид і однаково відкаліброване насіння. Подивимось на реальну урожайність і порівняємо.

Взагалі соняшник ми хочемо перевести на Opti-till із двох осно-

вних причин: маємо запізнення зі строками висіву і змушені сіяти на крутих схилах.

Якщо цей рік покаже хоча б мінімальне збільшення урожайності, то будемо впроваджувати цю технологію на основний масив.

А.: В чому вбачаєте основні переваги застосування технології Opti-till?

Ю. К.: Насамперед у зменшенні затрат. На одних тільки операціях із підготовки ґрунту, внесення добрив і сівби пшениці нам вдалося зекономили майже 2,5 тис. грн/га. Так, за традиційної технології загальні витрати минулої осені становили 4800 грн/га. А технологія із використанням сівалки Claydon обійшлася у 2400 грн/га.

Втім, справа не тільки в чистій економії. Технологія дає нам можливість не бути надто залежними від погодних умов, зокрема посухи. Виграється час, можемо починати весняну сівбу раніше, сіяти у більш твердий ґрунт восени. Для прикладу: дисковою сівалкою минулого року ми просто не могли зайти в поле, виконували попередній обробіток. Все це, звісно, додаткові витрати.

Крім того, за Opti-till ми вносили меншу норму добрив, отримуючи той самий результат. А ще ж економія на паливно-мастильних матеріалах, часі, збереженні вологи

та продуктивності, яка збільшилась порівняно з нашою дисковою сівалкою на 10%.

Також за цієї технології разом із поживними рештками на поверхні залишається вся наявна інфекція, шкідливі організми, які проявляють себе у найближчий період. А якщо ми їх заорюємо, то ховаємо, консервуємо. В такому випадку їх шкодочинність може проявитись пізніше, не на ранніх стадіях розвитку рослини, а коли вона вже буде активно вегетувати. Зрозуміло, тоді й боротися складніше.

А.: Що потрібно для переходу на таку технологію?

Ю. К.: Особливої підготовки не потрібно. Звичайно, краще, щоб поля до моменту переходу були вирівняними. Адже надалі суцільний обробіток ґрунту вже може не проводитись.

На нинішньому етапі ми продовжуємо спостерігати за новою технологією. До речі, соняшник одного і того ж самого гібрида зараз набагато потужніший саме на експериментальній ділянці. Зачекаємо, що покаже бункер.

Також фіксуємо кращі результати в посівах на схилах, де багато промивних ґрунтів. Хороші показники маємо і на сої. Впевнений – у цієї технології в наших умовах велике майбутнє. 🌱